

18. listopadu 19.00 | Žádný člověk není ostrov v knihkupectví Ostrov

Autorské čtení tří nositelů ceny Magnesia litera za poezii – Radka Fridricha (2012), Olgy Stehlíkové (2015) a Ladislava Zedníka (2016). Host: bulharská básnířka Lidia Galabeva.

Knihkupectví Ostrov, Ostrovní 17, Praha 1

21. listopadu 19.00 | Edgar Dutka: Matka vzala roha

Uvedení nové knihy scenáristy, režiséra, dramaturga a spisovatele Edgara Dutky. Účinkují: Edgar Dutka, Denisa Novotná, Aleš Lederer, Jiří Dědeček a Michal Pavlata.

Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1

23. listopadu 18.30 | Dny Severu v Brně

Beseda s norským spisovatelem Larsem Saabye Christensenem, autorem úspěšných knih *Beatles* (1984), *Poloviční bratr* (2004, Cena Severské rady za literaturu) a *Model* (2005).

Moravská zemská knihovna, Kounicova 65a, Brno

23. listopadu 18.00 | Petr Hruška a Jan Nemček

Dva básníci z Ostravy čtou ze své tvorby. Petr Hruška získal za svou poslední sbírku *Darmata* (Host, 2012) Státní cenu za literaturu, Jan Nemček vydává básnický debut *Proluka*.

Dům čtení, Ruská 1455/192, Praha 10

24. listopadu 19.30 | Básně Emila Juliše ve Fra

Čtení jako koncept. Deset lidí po sobě přečte jednu až tři básně Emila Juliše, přičemž si mohou vybrat pořadí i jejich počet. Čtou: Alena Machoninová, Miroslav Olšovský, Jaromír Typlt, Antonín Petruželka, Vratislav Färber, Tomáš Hudec, Jan Machonin a další.

Café a knihkupectví Fra, Šafaříkova 15, Praha 2

27. listopadu 18.30 | Žijeme tu s vámi a píšeme česky

Závěrečný večer letošního 18. ročníku festivalu Den poezie. Hosty večera budou cizojazyční autoři, kteří žijí v Česku a v češtině také tvoří: Jelena Čirićová, Alena Jensterle-Doležalová, Jorge Zúñiga Pavlov a Mircea Dan Duță. Hudební doprovod: Vít Janota a jeho saxofon.

České centrum, Rytířská 539/31, Praha 1

27. listopadu 19.00 | Jednoho dne se v našem zelináři cosi vzbouří

Nad Havlovým esejem *Moc bezmocných* budou diskutovat 4 z celkem 31 autorů, kteří přispěli do nové knihy *Jednoho dne se v našem zelináři cosi vzbouří. Eseje o Moci bezmocných* (Ústav pro soudobé dějiny, 2016). Účinkují: Miloš Havelka, Petr Pithart, Martin Škabrha a Roman Kanda.

Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1

29. listopadu 19.00 | Dny Severu v Praze

Hudebně-poetické pásmo z básní finsko-švédské autorky Edith Södergranové (1892–1923). Čtení ze švédských originálů i českých a finských překladů doplní povídání o básnické životě a vystoupení klavíristky, zpěvačky a písničkářky Silvie Morastenové, která její básně zhudebňuje.

Kavárna Liberál, Heřmanova 6, Praha 7

VRT |

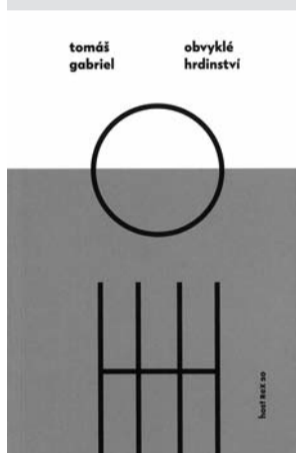
DO PLÍZIVÉ LUZOVLÁDY

Má dobrá známá absolvovala magisterské studium sociální pedagogiky a získala místo v ústavu, který se zabývá dětmi, s nimiž jsou obtížné jak ve vzdělávání, tak v sociální oblasti. Práce ji bavila, u svěřenců si brzy získala důvěru a zaznamenala první prokazatelné úspěchy. Ale ředitelka ústavu, jejíž odborná průprava spočívala v tom, že se po základní škole vyučila dámskou krejčovou, ji od začátku hodnotila jinak. Podobně nevzdělané byly její spolupracovnice. Zastávaly tvrdý donucovací přístup k dětem. S paní magistrou se čím dál častěji dostávaly do konfliktu. Prohlubovala jej i okolnost, že zřizovatel zavázal všechny pedagogické síly, aby si do určitého termínu doplnily maturitu a vysokoškolské vzdělání. Dámská krejčová ani její družky v tom směru zatím nic nepodnikly. Věděly, že na to nestačí, a spoléhaly, že jim to projde až do důchodu. Pouhá vysokoškolačka přítomnost

je zneklidňovala. Co když bude usilovat o vedoucí postavení a poukáže na špatné odborné vybavení ostatních zaměstnankyň? Mou známou to sice ani nenapadlo, chtěla jen a jen pracovat s dětmi, ale paní ředitelka přesto vytvořila v ústavu ovzduší, které přestalo být pro mou známou snesitelné. Jako rozvedená matka tří dětí se vzdávala místa tuze nesnadno. Ale nakonec „dobrovolně“ odešla. Popsal jsem to v kritickém dopise zřizovateli, ale jako občan bez kontaktů jsem se nedočkal odpovědi. Ředitelka měla zřejmě naopak kontakty adekvátně pevné.

Podobných situací bych mohl vyjmenovat desítky. Všechny se týkají sféry, kterou ovládají státní nebo samosprávné orgány. Ubývá odborníků, lidí pracovitých a milujících své povolání. Nedokážou obstát v přílivu, který zanáší sousední židle protékajícími osobami, jež nestačí na běžné úkoly. Buď je plní špatně, nebo je přenášejí na schopné kolegyně a kolegy. Ti se hroutí z přetížení. Úkoly stále častěji zůstávají ne-

Mám na stole pěknou hromádku básnických knížek vydaných za poslední měsíc či týden. Sloupec složený z pruhů šedých, zelených, bílých, starorůžových, černých... Jeden ale svítí, nedá se přehlédnout: zářivě lososová (skoro jako šaty Markéty Šichtařové, když si šla pro cenu Litera) a trochu bílá. Jednoduché bezpatkové písmo. Tomáš Gabriel. *Obvyklé hrdinství*. Stroj na předsudky začíná pracovat. Gabrielovu poezii moc neznám, zato jeho nemastné neslané recenze a eseje si pamatuji dobře. To zas bude. Pár stránek, a stroj se zadřel. Básně příjemně plynou ve své věcné dikci, ale vždycky to vyberou těsně předtím, kdy by mohly spadnout do dokumentaristické popisnosti. Akcent je položený na lyrické zužitkování přirozené, hovorové řeči, přesto není oslabena ostrážitost k momentům, kdy jazyk – jakoby nechtěně a omylem – prozrazuje něco o své nesamozřejmosti. Lehká ironie tam, kde báseň má být metalitetárním vtípem, přináší osvěžující nadhled po mnohých básnících, v nichž se dnes někteří básníci snaží vypořádávat s nepříjemnými výhonky literárního diskursu. Rodinná témata, dnes poměrně častá, jsou podána bez sentimentu, ale i bez ironie, s jemnou hravostí, která vychází především ze slov samých a z mluvené řeči, jejíž útržky Ga-

briel pro své básně shromažďuje se sběratelskou vášní. Hovory lidí jako lyrika, ano, to už tu taky mnohokrát bylo, ale tady je to tak nějak lehce k dispozici, bez aury experimentování i bez těžké zadnice dokumentarismu, tak nějak normálně a hezky. Majstrštykem jsou potom drobná vyprávění, v nichž si autor hraje s náměty populárních žánrů, schopná propojit lyrickou náladu se vzrušením z toho, „jak to dopadne“. Kdy jste naposledy četli verše tohoto ražení: „Zřejmě se blíží bouře, křikl Jack / a John hned skasal plachtu na kosatce / vymrštil lanoví do ráhnoví a už postával na hlídce!“ A ta Pecinova typografie a obálka je bez nadsázky a ironie krásná.

Druhou zaslouženou ránu mé předsudčnosti zasadila sbírka *Les* Jitky Srbové. Napsat dnes sbírku přírodní lyriky tak, aby to neskončilo trapasem, umí málokdo. Třeba Jiří Dynka. A Jitka Srbová. Její les je vším, jen ne říší vůni a zvuků, temných stínů a samot... Les je bytost, která o nás ví leckdy i to, co jsme si nestačili připustit. Les je mozek této doby. Jakož i všech dob předchozích. Les je chudáček, o kterého se můžeš bát. Anebo se na něj zlobit, když ti přes rameno čte tvé tweety. *Les* je výborná sbírka autorky, která píše čím dál líp.

Mort

Karel Havlíček Borovský o tom napsal: „Gentleman od luzy tím se odlišuje, / že čemu nerozumí, to neprovozuje.“ K luze patří i ti, kdo ji protežují. Kladu si nad nimi otázku: Co když se dokonce do čela státu demokraticky vplíží politikové, po nichž se sice nepožaduje konkrétní vzdělání, ale gentlemany zcela zřetelně nejsou?

Milan Uhde

TVAR PŘÍŠTĚ

Rozhovor
s Danielem Hermanem

Ročník XXVII. Vydává Klub přátel Tvaru. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky, Státního fondu kultury České republiky a Nadace Český literární fond. Šéfredaktor Adam Borzič. Redaktoři Svatava Antoňová, Simona Martínková-Racková, Vojtěch Němec, Milan Ohnisko (zástupce šéfredaktora) a Michal Škrabal. Tajemnice Irena Osvaldová. Korektorka Anna Nymová. Předseda Klubu přátel Tvaru Pavel Janoušek. Adresa redakce: Na Florenci 3, 110 00 Praha 1, telefon 234 612 407. E-mail: redakce@itvar.cz. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Logo Lukáš Pertl. Podle grafické osnovy Tomáše Krejčího úprava, sazba a zlom programy QuarkXpress 7.5 a Adobe Photoshop 7 CE Stanislav Dvorský. Tisk Calamarus, s. r. o., Praha. Rozšiřuje A. L. L. Production, spol. s r. o., První novinová společnost, a. s., Mediaprint & Kapa Pressegrasso, spol. s r. o., MediaCall, s. r. o., a redakce. Předplatné ČR: Call Centrum, tel. 234 092 851, fax 234 092 813, e-mail: predplatne@predplatne.cz, http://www.predplatne.cz; redakce Tvaru. Předplatné SR: L. K. Permanent, s. r. o., P. P. č. 4, 834 14 Bratislava, tel. 00421 744 453 711, fax 00421 744 373 311. Objednávky do zahraničí: A. L. L. Production, spol. s r. o., Hvozdčanská 3-5, Praha 4 a redakce Tvaru. Předplatné může být hrazeno v eurech. Distribuce pro nevidomé: Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR – SONS – Na Harfě 9, 40015 P. O. Box 2, 190 05 Praha 9, tel. 266 038 714, http://www.brailnet.cz

2016/19

www.itvar.cz • MK ČR E 5151 • ISSN 0862-657 X • F 5151 46771 • 30 Kč • 18. listopadu 2016

